

RAADSINFORMATIEBRIEF

Onderwerp:	Onderzoek brand Deurnese Peel
Datum:	3 juni 2020
Portefeuillehouder:	Hilko Mak
Steller:	Geert Annevelink
Nummer:	RIB-HM-2026

Geachte heer, mevrouw,

De brand in de Deurnese Peel heeft een grote impact, zowel voor het natuurgebied als voor de directe omgeving. Daar moeten we van leren. Daarom komt er onderzoek naar de oorzaak en de bestrijding van de brand, en naar de relatie tussen natuurinrichting en brandveiligheid om zo te zorgen voor een verbeterde brandveiligheid in de Deurnese Peel. We hopen daarmee ook tegemoet te komen aan de zorgen die vooral in de direct aangrenzende dorpen leven. In deze raadsinformatiebrieven informeren we u over deze onderzoeken. Verder treft u in de laatste alinea een korte update aan over de bestrijding van de smeulende brand.

Drie onderzoeken

We zijn op zoek naar antwoorden op verschillende vragen, en die zijn verdeeld over drie onderzoeken:

1. Het eerste is een technisch onderzoek naar oorzaak en verloop van de brand. Daarvoor is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) verantwoordelijk. Zo'n onderzoek vindt altijd plaats na een brand van deze omvang. Het geeft inzicht in de manier waarop de incidentbestrijding veiliger en effectiever gemaakt kan worden.
2. Het tweede onderzoek heeft het karakter van een beleidsevaluatie, gericht op het rapport "Door het vuur voor veilige natuur" uit 2015. Dan gaat het specifiek over de werking van het driemanschap (overleg tussen gemeente, VRBZO en Staatsbosbeheer) en van de RIN Deurnese Peel/Mariapeel (Risico Index Natuurgebieden). De gemeente Deurne en de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost hebben om dit onderzoek gevraagd. De provincie heeft hierin de regie.
3. Het derde onderzoek richt zich op de relatie tussen veiligheid en natuurbeheer. Hoe moet de weging van de verschillende belangen plaatsvinden? Wat vraagt brandveiligheid qua inrichting en beheer van het gebied? Dit onderzoek kent drie opdrachtgevers: gemeente Deurne, provincie Noord-Brabant en de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, waarvan Deurne de hoofdupdrachtgever is. In de komende alinea's staat dit onderzoek centraal.

Onderzoek Veiligheid en Natuurbeheer

De drie genoemde opdrachtgevers hebben samen een onderzoeksopdracht gemaakt. Die is bijgevoegd. Belangrijk uitgangspunt voor het onderzoek is dat het deskundig, onafhankelijk, objectief en feitelijk is. Bovendien willen we dat in ieder geval inwoners (via de dorpsraden), Staatsbosbeheer en het waterschap in de uitvoering van het onderzoek worden betrokken.

Totstandkoming onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen zijn gebaseerd op de vragen die er leven bij verschillende betrokken organisaties en bij inwoners rondom het gebied; de vier dorpsraden hebben daar, zoals u weet, eerder al een brief over gestuurd. De vragen zoals die nu zijn geformuleerd leggen we deze week nog voor aan vertegenwoordigers van deze dorpsraden, zoals ik hen heb toegezegd. Zij kunnen dan aangeven of zij nog relevante thema's missen.

Opdrachtnemer

Voor de uitvoering van het onderzoek zijn inmiddels eerste contacten gelegd met de Universiteit van Wageningen, waar specialisme aanwezig is ten aanzien van natuurbranden en ecologie. Op basis van de geformuleerde onderzoeksopdracht wordt hen gevraagd een onderzoeksofferte op te stellen. Na akkoord door de opdrachtgevers start het onderzoek.

Kosten

De kosten van het onderzoek worden geraamd op 30.000 euro tot 50.000 euro. Die worden gedeeld door de drie opdrachtgevers.

Tijdspad

We hopen nog deze maand (juni) te starten met het onderzoek. Uiterlijk oktober 2020 worden de (eerste) resultaten opgeleverd. Deze snelheid is nodig in het belang van een spoedig herstel van het natuurgebied en in het belang van mensen die vragen en zorgen hebben.

Ik houd u de komende periode periodiek op de hoogte van het verdere verloop van de onderzoeken.

Smeulende brand

De brand is weliswaar onder controle, maar dat betekent niet dat de brand ook uit is. Naar verwachting smeult het gebied nog meerdere weken. De laatste dagen was er ook even sprake van oplaaiende brandhaarden en daarmee ging helaas ook rookoverlast gepaard. Over de aanpak hiervan is vandaag een persbericht verstuurd; dat treft u bijgaand aan.

Hilko Mak
Burgemeester

Bijlagen:

- Persbericht *Bestrijding brand in de Deurnese Peel*
- Opdracht onderzoek brandveiligheid

PERSBERICHT

3 juni 2020

Bestrijding brand in de Deurnese Peel

Ruim een maand na het ontstaan van de brand in de Deurnese Peel smeult het gebied nog steeds. Eigenaar en beheerder Staatsbosbeheer zet zich 7 dagen in de week in om de smeulende brand te bestrijden. Zij werken samen met een aannemer die specialistisch materieel inzet. Natuurbranddeskundigen geven aan dat dit de meest effectieve methode is om de veenbrand te bestrijden. De gekozen aanpak wordt daarom voortgezet en geïntensiveerd. Het belangrijkste doel is het verminderen van de rookoverlast voor bewoners.

Vooropgesteld, deze brand is lastig te bestrijden. Het veen is een zeer goede brandstof. Dat wisten ze vroeger al, toen hier turf gewonnen werd. Op meerdere plekken zit de smeulende brand diep in de grond, tot soms wel anderhalve meter. Het bestrijden van de brand wordt nog eens bemoeilijkt door het weer: het is al tijden droog en warm, er valt nauwelijks regen.

Aanpak Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer is 7 dagen per week samen met een aannemer actief in het gebied. Zij schakelen onder andere wetlandtracks in, met een zeer lage bodemdruk. Dit zijn rupsvoertuigen, vergelijkbaar met een pistebully op een skipiste. Met deze voertuigen kan de aannemer op plekken komen die niet bereikbaar zijn voor andere voertuigen. Ook worden er mobiele waterkanonnen ingezet en graafmachines om de grond open te trekken en te koelen met water. Er zijn kleinere rupsvoertuigen waar een kleine kraan en bak met water op zijn gemonteerd. En er worden bladblazers met waterrugzak ingezet om het vuur uit te blazen en de grond af te koelen, op plaatsen die voor het materieel niet toegankelijk zijn.

Aanpak is beoordeeld door landelijke natuurbranddeskundigen

Op vrijdag 29 mei hebben landelijke natuurbranddeskundigen van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) het gebied bezocht en samen met Staatsbosbeheer, de aannemer en de brandweer de situatie beoordeeld. Er zijn beelden van bovenaf gemaakt door het droneteam van brandweer Midden- en West-Brabant. De conclusie is dat dit de meest effectieve methode is om de veenbrand te bestrijden en dat er geen beter alternatief voor handen is. Blussen van bovenaf heeft vrijwel geen effect, omdat het water dan niet tot de kern van het smeulende materiaal komt waardoor het steeds opnieuw opblaait. Blussen met een blushelikopter heeft in deze fase dan ook geen zin. De huidige aanpak wordt daarom voortgezet en er wordt meer materieel ingeschakeld. Op momenten dat de brand zich dreigt uit te breiden of er vlammen ontstaan, wordt de brandweer opgeroepen. Staatsbosbeheer heeft dagelijks ogen en oren in het gebied en zo kan de brandweer snel gealarmeerd worden.

Ongeveer de helft van het gebied smeult niet meer

De indruk is op dit moment dat ongeveer de helft van de 800 hectare die is verbrand, niet meer smeult. Het ondergronds smeulend veen kan echter alsnog tot brand en rook leiden, ook op plaatsen die lijken tot rust te zijn gekomen. Daarom blijft het van belang dat Staatsbosbeheer de dagelijkse controles in het gebied blijft voortzetten en dat bezoekers wegblijven uit het gebied.

Op www.deurne.nl is meer informatie te vinden over de brand in de Deurnese Peel. Daar vindt u ook de laatste updates.

Postbus 3

5750 AA Deurne

Bezoekadres

Markt 1

T: 0493 - 38 77 11

F: 0493 - 38 75 55

E: info@deurne.nl

Onderzoeksopdracht 'brandveiligheid in natuurgebied Deurnsche Peel'

Inleiding

In april / mei 2020 heeft in het natuurgebied de Deurnsche Peel (gemeente Deurne) een zeer grote brand plaatsgevonden. De brand heeft een aantal dagen gewoed en had een grote impact op de omgeving. Diverse bewoners – waaronder bewoners van een verzorgingshuis – moesten worden geëvacueerd en diverse panden werden bedreigd door het vuur. Daarnaast heeft de rook- en brandlucht in een groot gebied gedurende meerdere dagen voor overlast gezorgd (dag en nacht). Uiteindelijk is ca. 800 hectare natuurgebied afgebrand en zijn de maatschappelijke kosten van de langdurige en omvangrijke inzet van hulpdiensten en gemeente groot. De brand leidt tot vragen over de invloed van de inrichting en het beheer van het natuurgebied op de brandveiligheid en de veiligheid van mens en dier in en nabij het natuurgebied. Deze vragen adresseren we in een onafhankelijk onderzoek.

Context

Er worden sowieso evaluaties uitgevoerd door verschillende partijen om te leren ten aanzien van hoe om te gaan met zo'n natuurbrand en de impact ervan. Daarnaast vindt er reeds technisch onderzoek plaats naar het ontstaan en het verloop van de brand. Ook is er aan de Commissaris van de Koning gevraagd om een onderzoek te starten naar de uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport 'Door het vuur voor veilige natuur' uit 2015. De vraag die aan de Commissaris van de Koning is gesteld is met name in hoeverre de RIN's voor de bestaande situatie en voor de plannen voor het natuurgebied hebben geleid tot een voldoende beeld van de risico's en tot een voldoende bewuste afweging van brandveiligheidsaspecten. De voorliggende onderzoeksopdracht richt zich op een meer inhoudelijke onderzoeksvraag.

Doel van het onderzoek

De wens is dat er een goede integratie is van brandveiligheid in de inrichting en het beheer van Natura 2000-gebied Deurnsche Peel. Het onderzoek moet aanbevelingen hiervoor opleveren die door de Provincie Noord-Brabant, het driemanschap voor dit natuurgebied (Gemeente Deurne, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en Staatsbosbeheer) en waterschap Aa en Maas kunnen worden benut in beleid en uitvoering.

Oprachtgever

Voorgesteld wordt om de opdrachtverstrekking bij drie partijen te beleggen: gemeente Deurne vanwege de verantwoordelijkheid voor openbare orde en veiligheid op het grondgebied van de gemeente, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost vanwege de taakuitvoering binnen het domein van fysieke veiligheid en de Provincie Noord-Brabant vanwege haar verantwoordelijkheden op het gebied van natuurinrichting en -beheer.

Oprachtnemer

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijke partij of een combinatie van onafhankelijke partijen. De partij of combinatie van partijen moet onafhankelijke deskundigheid bieden op het gebied van onderzoek, natuurbeheer, veiligheid en bestuurskunde. Hierbij wordt gedacht aan Wageningen Universiteit. Waar nodig kan de opdrachtnemer voor bepaalde delen van het onderzoek opdracht verstrekken aan andere partijen voor het betrekken van specifieke deskundigheid.

Onderzoeksvraag

De vraag vanuit de opdrachtgevers is in hoeverre de gebiedsinrichting en het (natuur)beheer invloed hebben op de ontwikkeling van branden in het gebied en op de mogelijkheden voor adequate bestrijding van branden in het gebied. Er is meer inzicht gewenst in de effecten van de ecologische en hydrologische omstandigheden op de zwaarte van de brand en de mogelijkheden voor brandbestrijding. Aan de onderzoeker wordt gevraagd deze vragen te vertalen naar een centrale vraag en deelvragen in dit onderzoek. Het onderzoek moet aanbevelingen

opleveren op het gebied van inrichting en beheer hydrologie in relatie tot (brand)veiligheid. Uit het bijgevoegde overzicht met vragen blijkt hoe het onderzoek in relatie staat tot andere initiatieven.

Criteria

1. Er wordt gehecht aan een deskundig, onafhankelijk, objectief en feitelijk onderzoek;
2. De resultaten van het onderzoek zijn vanaf oktober 2020 beschikbaar, zodat bij de herstelwerkzaamheden en voorafgaand aan het volgende natuurbrandseizoen de resultaten al kunnen worden benut

Indicatoren

1. Het onderzoek wordt met relevante stakeholders afgestemd, zoals Staatsbosbeheer, Waterschap Aa en Maas en de omwonenden (dorpsraden)
2. In het onderzoek wordt relevante theorie en kennis vanuit reeds beschikbare evaluaties en rapporten betrokken

Werkwijze

Formeel vindt de opdrachtverstrekking plaats vanuit de burgemeester van gemeente Deurne, mede namens de bestuurlijk portefeuillehouder natuurbrandbeheersing van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en de verantwoordelijke gedeputeerde van Provincie Noord-Brabant. Zij nemen deel aan bestuurlijke overlegvoering tussen de drie partijen. De begeleiding van het onderzoek wordt belegd bij ambtelijke liaisons vanuit gemeente Deurne, VRBZO en Provincie Noord-Brabant ten behoeve van de dagelijkse afstemming en de samenwerking met de eigen organisaties en gelieerde organisaties.

Tijdpad

Beoogd is dat het onderzoeksrapport of tenminste de eerste resultaten in oktober 2020 beschikbaar zijn. Deze tijdspanne is zo benoemd, zodat relevante gremia reeds in het vierde kwartaal de resultaten kunnen bespreken en kunnen betrekken op beleid en uitvoering. Dit geldt bijvoorbeeld voor de provincie voor de inrichtingsplannen van het gebied en het ondersteunen van de herstelmaatregelen door Staatsbosbeheer in de Deurnsche Peel.

Gebruik onderzoeksresultaten

Het rapport zal worden opgeleverd aan de opdrachtgevers. Vanuit hen zal het rapport in relevante overleggen en gesprekken worden geagendeerd met als insteek dat er passende acties en besluiten volgen. Daarnaast zal het rapport worden gedeeld met de Commissaris van de Koning (als rijksorgaan), de gemeenten in de provincie Noord-Brabant, de VNG, het Veiligheidsberaad, het IFV, het ministerie van LNV, het ministerie van J&V, het landelijk overleg voor natuurbeheerders, etc zodat de opgedane kennis op meer plekken kan worden benut.

Gemeente Deurne

Provincie Noord-Brabant

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Overzicht van vragen

1. Brandonderzoek

Hoe is de brand ontstaan en welk brandverloop is er geweest ?

Dit is een technisch onderzoek dat door de veiligheidsregio's wordt gebruikt om te leren ten behoeve van een veilige en effectieve brandbestrijding en een goede advisering binnen driemanschappen.

2. Onderzoek uitvoering aanbevelingen rapport 'Door het vuur voor veilige natuur'

Hoe is uitvoering gegeven aan de aanbevelingen vanuit het rapport 'Door het vuur voor veilige natuur' en in hoeverre hebben de uitgevoerde RIN's en het driemanschap bij kunnen dragen aan een voldoende afweging van brandveiligheid in het natuurgebied Deurnese Peel & Mariapeel?

- Hoe is de governance rondom de inrichting en het beheer van het gebied georganiseerd?
- Welke beslissingen over de inrichting en het beheer van het gebied zijn de afgelopen jaren door welke bevoegde gezagen genomen en moeten nog worden genomen?
- Hoe is de openbare en veiligheid en specifiek brandveiligheid meegewogen in de voorbereiding en besluitvorming over de inrichting en het beheer van het gebied (naast aspecten als ecologie, hydrologie en recreatie)?

3. Onderzoek brandveiligheid in natuurgebied Deurnese peel & Mariapeel

Hoe beïnvloedt het inrichten en beheren van het natuurgebied het ontstaan, de ontwikkeling en de bestrijding van branden?

- In hoeverre is het natuurgebied weerbaar tegen branden gezien de inrichting van het gebied en het natuurbeheer?
- In hoeverre zal het natuurgebied weerbaar zijn tegen branden als de plannen voor inrichting van het gebied en voor het natuurbeheer worden gerealiseerd?
- Welke ecologische en hydrologische omstandigheden hebben effect gehad op het ontstaan en de zwaarte van de brand?
- Welke ecologische en hydrologische omstandigheden hebben effect gehad op de brandbestrijding?